

láhivatus!
UDOLF,
(Tirol),
Rudolf-utca 4.

den-szöveiteit

és más könyvek, teljesen viz-
galtatott kivitelben.

és bérmentve

Sámuel

arrási vállalat.
saját ház.

Készít:
szívárványkutakat,
Vizezetekhez
minden alakú és nagyságu
réz- és
vascsöveket.
Glosett berendezéseket.

ok rézzel való befedését.
ezek raktáron.

kapható:
házak, konyhaedé-
mentesen
ófazekak.

napi árfolyam szerint.
elyben,

o tart. rendkívül olcsó árban

itott árak mellett. (236.)

JA

ben)
da.

meghívokat.
TYÁKAT,
POKAT.

zendők.

Izléses kiállítás!
Jutanyos árak!

ltek.

nyokat izléses beosztással

on.

etben tartatnak.

teljesítettnek

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán küldve:
Égész évre . . . 10 ft. — kr.
Félévre . . . 5 — —
Negyedévre . . . 2 — 50 —
Egy hóra . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.

Előfizethető helyben:
Teleki K. Lajos könyvkereskedésében
és a kindóhivatalban. (Főúter 1828. sz.
alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
Négy hasznos petit sorért 5 kr. Nagyobb
terjedelmű s többzori hirdetések alkü
szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-
díj minden külön bejelölésért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámtól megtagadható
ajánlás sora 50 kr.
Nyilvántartási költségek minden petit sorra
50 krajczár.
Hirdetések felvételnek a szerkesztőség-
ben és kindóhivatalban. Főúter 1828. sz.
alatt.)
Készítők nem adnak vissr

Századvégi dolgok

(E) Mennél jobban közeledik a min-
den tekintetben nevezetes 19-dik század
a végéhez, annál emlékezetesebb, de
annál elszomorítóbb események fűződnek
az utolsó évtizedek történetéhez.

Nem célunk kiterjeszkedni minden
nevezetes eseményre, mely megtörtént és
minden tünetre, mely a századvég betege-
s állapotát jelzi, ezuttal csak a parlamen-
tárizmus egészségtelen állapotára és
az e körben felmerült beteges jelensége-
re akarunk néhány észrevételt tenni.

Ha figyelembe vesszük az alkotmány-
nyosan kormányzott államok parlamenti
életjelenségeit, lehetetlen el nem szomo-
rodnunk ama visszás állapotokon, a mely-
lyek a mai parlamentarizmust urálják.

Bármelyik állam parlamenti életét
tekintjük, majdnem kivétel nélkül azt ta-
pasztalhatjuk, hogy a parlamenti élet
fáján valamely olyan léreg rágódik, a
mely ha gyorsan ki nem irtatik — a
parlamentárismusban rejlő életerők vég-
kép kipusztulnak és az egészséges élet-
folyamatot felváltja a pusztulás képe.

A magyar parlamentben már 1875.
óta, vagyis attól kezdve, hogy Tisza Kál-
mán a balközép párt elveinek szegre-
akasztásával megteremtette az országos
szabadelvű pártot — a parlamentarizmus
egyre hanyatlak, s a beteges tünetek nap-
nap után jobban elszaporodnak.

A szabadelvű párt megalkotása maga
is egy betegségi tünete a parlamen-
tárismusnak, mert olyan alapon lett vég-
rehajtva ez a nevezetes pártszervezés, a
mely alap magában hordta a betegség
csiráit.

Ennek a pártnak uralma alatt egy-
mást követték a kormányválságok, de
a párt maga sohasem jutott ily alkal-
makkor válságba.

Csak a gazdák változtak, a cseléd-
ség megmaradt és látszólag épp oly hü-
séggel kitartott az új gazda mellett, mint
a mily odaadással szolgálta a régieket.

A földolog ennél a parlamenti párt-
nál mindig az volt, hogy az új gazda
biztosítsa a pártot a husos fazekakhoz
való korlátlan jutásról és kiltásba he-
lyezze a megszokott konczokat, s akkor
a párt szives készséggel cserélgette a
gazdáit, nem törődve azzal, hogy az új
gazda minő politikát csinál és minő
rendszerek szerint végzi a kormányzás
teendőit.

Ezek — azt hisszük — mind olyan
körjelenségek, a melyek a magyar parlamen-
tárismus beteges állapotát bizo-
nyítják.

Oda át Ausztriában még betegebb
a parlamentarizmus. Ott már valóságos
öröklött bajban szenvednek.

Az osztrák parlamentben már nin-
csenek is pártok. Ott csak pártárnyala-
tok és pártföredékek léteznek, s a parlamen-
ti kormányzás csak úgy válik lehe-
tővé, ha minden jelentéktelen válság
esetén a kabinet feje a létező árnyala-
tok valamennyiének esetről-esetre enged-
ményeket tesz, vagyis azokkal esetről-
esetre megalkuszik.

Ezért van az, hogy Ausztriában,
valahányszor a pártárnyalatok bármí
csekélység felett össze vesznek, vagy va-
lamelyik árnyalat új konczokra les, a
kormányválság azonnal kiüt. Így legutóbb
is egy kis vidéki osztrák városkában fel-
állítandó középiskola ügye elég volt arra,
hogy a pártok hajba kapják ak és meg-
buktassák a csak hónapok óta uralkodó
kormányt.

Most aztán ennek helyébe nem is
új kormány jött, hanem a miniszterium
hivatalnokai egyenesen a felség parau-
csából, tehát a törvényhozásnak csak
egyik faktora akaratából végzik a kor-
mányzás munkáját a nélkül, hogy ezek
felelősségében a parlament valamelyik
pártja osztozkodnék.

Az új osztrák kormány tehát a parlamen-
ten kívül létesült, ma tehát egyál-
talanban nem lehet még csak sejteni sem,

hogy az egyes pártárnyalatok minő
magatartást követnek vele szemben és egy-
általában minő árat szabnak a támo-
gatásnak.

A mint e rövid vázlatból kitünik, a
parlamentárismus Ausztriában nem csak
betegségi tüneteket mutat, hanem való-
jában erkölctelen alapon van felepitve
és igen valószínű, hogy maholnap helyét
kell adnia az abszolutizmusnak.

A mi a francia parlamentben utó-
bi időben, s mondhatni a köztársasági
államforma életbe léptetése óta történik,
mind arra vall, hogy a világ legelső
nemzete legtöbb tréfát magával a parlamen-
táriszmmussal követett el és egyáltalán
a nemzet szabad rendelkezési jogával
a nemzet szabad rendelkezési jogával s
ennek érvényesülési formáival sehol
könnyelműbb játékokat nem űznek, mint
éppen Franciaországban, a melynek parlamen-
tje nem egyszer valóságos korcs-
mai jelenetek színhelyévé aljasztatik, a
mi ha egyebet nem, de azt mindenesetre
bizonyítja, hogy a világ legcivilizáltabb
nemzete becsüli legkevésbére ama jo-
gokat, melyek a szabad nemzeteket saját
sorsuk felett való elhatározásaikban meg-
illetik és épen ez a nemzet szolgált
legjobb példát arra, hogy a parlamentá-
rismusban rejlő közszabadsági garanciá-
kat megbecsülni és értékesíteni nem
képes.

Az olasz parlamentben is csak mi-
nap folytak le oly jelenetek, melyek csak
a korcsmákban vannak helyükön. Nem
is sokat kapacitáltak egymást érvekkel,
hanem egyszerre egymásnak estek a
pártok s összemérték ökleiket.

Ime, így becsüli az olasz is a parlamen-
ti vélemény-nyilvánítás szabadságát.

Am, ha nem volnának mindezek
olyan súlyos beszámítás alá eső tünetek,
a melyek az abszolutizmusnak egyenge-
tik az útját, még nem is vesztegetnénk
sok szót ezekre az ugynevezett század-
végi dolgokra, de a mikor látjuk, hogy
Magyarországon egy »kompakt« parlamen-
ti párt idő előtt megörli a tehetsége-

ket és a gyöngék, a tehetetlenek kezébe
játssza át a nemzet sorsa felett való ren-
delkezés jogát; mikor látjuk, hogy a
francia nemzet örökös parlamenti sur-
lódásaival, nyughatatlanságával az egyed-
uralom útját egyengeti; mikor azt lát-
juk, hogy egy másik civilizált nemzet az
olasz, birokra kel a parlament terében,
s oda át Ausztriában a császár akarata
kerekedik a népakarat fölé, akkor csak-
ugyan el kell szomorodnunk a századvé-
gi dolgok felett, s ha másokért nem is,
magunkért legalább óhajtanunk kell:

Isten óvja nagy csapástól
Mi magyar hazánkat!

A kieli ünnepek.

Berlin, jun. 23.

Az északkeleti csatorna nevet változtatott.
Vilmos császár csatorna lett belőle.
II. Vilmos császár, nagyapjának, I. Vilmos csá-
szárnak örök emlékeztére nevezte el így a
nagy kulturművet, a mikor a csatorna zárókő-
vét letette:

A Szentháromság nevében, Vilmos csá-
szár tiszteletére, Németország üdvére, a népek
javára.

Az ünnepek e kimagasló részénél jelen
volt az egész nagy és fényes társaság, mely a
világ minden részéből összegyűlt fejedelmekből,
hercegekből, katonái és polgári főméltsóságok-
ból állott. A mint a császár megadta az enged-
élyt az ünnepély megkezdésére, délelőtti 11
óra körül, Hohenlohe kancellár lépett elő és
felolvasta a zárókőbe elhelyezendő okiratot, a
mely röviden vázolja a csatorna építésének
történetét és kellőképp méltatja a fontos erem-
ményt, mely ezental a nagy mű hivatásához
fog szegődni. Az okirat természetesen a csá-
szári nyilatkozat jellegével bír, melyből rend-
kívül nagy fontosságu az a rész, a mely a béke
fontartása által óhajta biztosítani mindazt, a
mi csakis a békével jár együtt, a nemzeti jó-
lélet, a szabadság és az erkölcsiség terén elér-
hető vívmányokat.

Legyen a csatorna a béke műve és a
nemzeteknek a béke javairól folytatott küzdel-
mében minden időben hasznos szolgálatokat
tegyen.

A császár ez óhajásában a világ minden
kulturnepe feltétlenül osztozik.

A mint az okmány a zárókőbe elhelyez-
tetett, valamennyi hajón eldördültek az összes

A „DEBRECZEN“ TÁRCHAJA.

A Hajduság Biharban.

— Mutató Osváth Pálnak »Biharmegye Története« cz.
munkájából. —

Mikor Bocskay a fejedelemségben meg-
erősödött, a közszabadság kivívásában ki-
próbált hűséges hajdukat, egy részről a né-
met terjeszkedés ellen, másrészt Erdély füg-
getlensége és a protestáns vallás oltalmára
egy állandó és saját tűzhelyét is védő katonai
telepé alakítván, azokat 1605-ben Bihar-
megyei és körösmelléki hajduk neve alatt együt-
tesen és egyenként megnevezette. Hajdu vá-
rosok lettek ekkor Biharból: Bagamér, Be-
rettyó-Ujfalu, Derecske, Félegyháza, Harsány,
Hajdu-Bagos, Herpály, Komádi, Konyár, Ke-
rekszeg, Mező-Sas, Mike-Pécs, N-Kaba, N-
Szalonta, Régen, Sáránd, Sz. Márton, Tamási,
Tépe, Úrögd, Vekerd.* Ezeknek szabadalmaik
törvénybe is iktattattak, később pedig, mint
Gáborján és több más helyek is hasonló tele-
pekké váltak. Ekkor nyerte hírneves kivált-
ságot Kis-Marja is. Az országos levéltárban
levő egy 1642-ik évi okmány szerint Rhédey
Ferencz is telepitett hajdu vitézeket, a Zsákaí
vár tartozéka Böcs (most pusztá) községbe.

Valamint a vármegyét, egy a közházat
egyaránt érdeklő eseményekkel lévén össze-
kötve e korban a hajduság sorsa, lássuk,
hogy miként fejlődött és semmisült meg a
biharmegyei hajduság?

A magyar történetben a hajdu név nagy-
yon régi, mert már a napolyi bosszuló had-
járattól, a mikor Endre napolyi király gyil-

kos nejt a hajduk az oltártól rángatták el,
emlékeztük van.

Törvénykönyvünkben a hajdu nemzet
Ulászó VII. Decr. 60—61. §-ban fordul elő,
melyek által a hajduk a fegyverviseletől el-
tiltattak. Ugyanitt látjuk, hogy az e fajta
emberek pasztorok voltak, kikről Zrinyi Mik-
lós azt mondta, miszerint nem tudnak egyebet,
mint Végbeli név alatt faluról-falura kvartel-
lyozni, kőborolni és szegény embert lopni.

A mohácsi vész után, midőn a hazá-
ban a közrend felbomlott, ezen saját rova-
sukra csatangoló, szakmányból élő népfajt,
egy részben a főurak váraik, kastélyaik ve-
delmére, másrészt a török csapatok nyug-
talanítására vagy szakmányolásra használt-
ták fel; mindig voltak azonban közöttük szá-
mosan, kiknek egyedüli vagyonuk fegyverük
lévén, azt habár zsoldért, de honfui kötel-
mükhöz híven a végvárat oltalmában forgatták.

A Budapesti Szemle e tárgyra vonat-
kozólag ezt írja:

Honvedelmi rendszerünknek volt egy hi-
vatlan része: a hajduk. Ennek galogai szá-
bad hajduknak, lovasai szabad huszároknak
nevezettek. Ezeket a török uralkodás terem-
tette, mert a török rendszerrel mindenütt elő-
állt inség miatt sersegtől hagyták el lak-
helyeiket a lakosok s lettek köbörgőkka. Nem
volt ezeiktől biztos a magyar sem, de nem hagy-
hatá el miattuk varait a török sem, mert e-
nég nemcsak itt e hazában, de a török földre
is be-becsapra élte kalandos rabló életét. Több
esetek bizonyítják, hogy rablás, gyilkolás s rab-
ságra hurczolással nyugalanita e nép a török-
köt, de arra sem volt esze, hogy magyar hajdu
török zsoldba álljon. Ezen csatangoló népet
neveztek nagyon hihetőleg »szegény legények-
nek«, s mintbogy szüntelen és leginkább a
haza küllenségeivel birkóztott: eredhetett
iránta és később e név iránt a magyar név
rokonszenve. — E köbör nép tagadhatatlanul
hasznos volt a közügynek, de hogy bent a ha-

zaban a hazafiaknak is sok kárt tettek, az is
bizonyos.

Megerősíti azon általános nézetet, hogy
a hajduk garázda s csaknem fékezhetetlen
nép voltak, az 1568. febr. 17-iki drinápolyi
béke azon pontja, hogy a magyar és török
rablók, hajduk stb. féken tartandók, továbbá
az 1595-ik évi országgyűlési végzés ezen
pontja: »Rablásból élő ugynevezett szabad
hajdukat senki se tartsasson, s a ki e ren-
delat ellen vét, hütlenség büntetése érje, a hajdu
pedig fejet veszítse.«

Ezen egyvelges népfajból álló, de leg-
inkább magyar eredetű, vihar és harczdzett
kalandor népet, bárba ellenük a törvény sok-
szor szigoruan nyilatkozott, a pártviszályok
korában úgy a királyok, mint a fejedelmek
mindég igyekeztek maguknak megnyerni s e
keresettég még inkább növelte elbizako-
dásukat.

Eleinte, kivált a mohácsi vész után, lak-
hely nélkül kőboroltak s a föld népének nem
kis terhére váltak, később azonban letelepi-
tették után nemcsak jó katonákká, de szorgal-
mas földmivelőkke is lettek.

A köbör hajduk száma mintegy kilencz
ezerre van téve, de később ugy szám, mint
jöbírnévben is növekedtek.

A köbörgásból megtelepedett, vagy job-
bágyokból hajdukká lett községeknél a hajduk-
nak földvárai voltak. A bihari volt hajdu vá-
rosok többjénél e földvárak helyei ma is ki-
vehetők.

A hajduk háboru idején tömegestül, a
háboru egész tartama alatt, béke idején pedig
évenként két hónapig tartoztak fegyveresen
szolgálatot tenni.

A hajduknak amennyire pártfogók voltak
a fejedelmek, annyira gyűlölték azokat a ki-
rálypárti főurak és a r. kath. papság. Ez volt
az oka az 1608-ik évi azon országos végzés-
nek, hogy a jobbágy községeket felszabadítani
nem szabad, 1609-ben pedig kimondatott hogy

a Bocskay fejedelemnek a bécsi béke előtt
tett adomány levelei s az utána valók is, ha
azok a korona és egyház jogait sértenék, ér-
vénytelennek tekintessenek.

A hajduság a török terjeszkedésnek is
hátrányára volt s e miatt szálla volt az a tö-
rökök előtt is. Igazolja ezt azon tény, hogy a
zsvatoroki béke alkalmával Rudolf király és a
török kormány közt titkos szerződés kötöttet
a hajduság eltörlésére.

A törököknek a hajduság elleni ellen-
szenvét igazolják a portai követek jelentései
is, melyeket a munka szerint közzöl.

1635-ben a hajduságot érdeklőleg két
törvény hozott. Ezek egyike a királypárti
soproni gyűlésen némely hajdu városokat jog-
bágyi állapotba helyez; az erdélyi pedig jogai-
kat még törvénybe is rendeli iktatni. Ez utóbbi
gyűlés rendelte el egyuttal, hogy a hajduk,
mint mezei katonaság, évenként »muetra alá
(gyakorlatba) vétessenek, s táborokaik a ne-
vük után nevezett ezredeket a fejedelmek
bemutassák.«

1558-ban a Gráczban működött hadi ta-
nács magyar tagjai a hajduságot 6000 re te-
szik, de már 1632-ben Zalánzy György por-
tai követ a török kormányfőriak előtt is mint-
egy 20.000-et ismert be.

A hajduknak gyakorlatra hívása 1785-
ben rendeltetett el országosan, — azon-
ban, hogy ily gyakorlataik már azelőtt is volt-
tak, bizonyos abból, hogy már 1616-ban
Bethlen Gábor feljegyzése szerint Biharból
1082 hajdu jelent meg »Mustrára«.

A hajduság letelepítését nem hitfeleke-
zet, sem nem pártédekből, hanem csupán
nemzeti szempontból bírálva, nagy horderejű
hasznos ténynek kell tekintenünk, mert ezáltal
a sok ezer csavargóból ugyanannyi családfo
lett az állam javára megnyerve.

A pártviszályok korában Magyarországon
a királypártnak szolgálva, többek között az
Esterházy-család, mind birtokszerzés, mind a

* Ekkor nyert hajduságot N-Kálló, H-Böször-
mény, továbbá Nánás, Dorog, Hadház, V-Pécs, Sima
és Vid puszták, Hajdutelep volt még Nyiregyháza,
Téglás, Szt.-Mihály, Dob, Bád, Ujfehértó, Nyírbátor
és végre Hernád-Neméti, Hidvég, Geszthely.

ágyuk és a maga nemében igazán páratlanul álló koncert közepette történtek meg a záróköré mért további kalapacsütések, a császárné, a trónörökös, a bajor régens herceg, a szász württembergi király és a többi fejedelmi személyek, valamint a nagyhercegek részéről.

A zárókör letétele után a császár visszament a Hohenzollern hajóra.

Délután 3 órákor a császár szemlét tartott az összes hadihajók felett, melyekről a némán maradt francia hajók kivételével, lelkes hurrah-kiáltások hangoztak, míg a zenekarok a himnuszt játszották.

A tegnapi programnak utolsó pontja az esti 8 órákor megtartott disztrakoma volt a külföldön a czéla épített csarnokban. A császár a félkör alakú fejedelmi asztal közepén ült és mellette jobbról és balról a többi fejedelmek és fejedelmi személyek foglaltak helyet.

A császár felköszöntője ismét a béke nagy fontosságát és horderejét hangalyozta.

Sajtóper a Hentzi-szobor miatt.

Budapest jun. 22.

Április hó elseje óta, mikor a sz. György téren az a nem sikerült petárda dördült el, a Hentzi-szobrot, Budapest bombázatójának emlékoszlopát, sürün kezdtek emlegetni s ma pláne a budapesti esküdszék foglalkozott vele.

Takáts Zoltán dr. fővárosi ügyvéd, az Olvasd hetilap áprilisi számában Pusztuljon el című vezércikkben annak az óhaját, ak ad kifejezést, hogy a Hentzi-szobrot vigyék el a helyére. Mivel szavait nem igen váltogatta meg a főügyészség megünvén az egyhangú szocialdemokrata sajtópörököt, változatlanság kedvéért, lazítás miatt perbe fogta a cikk íróját.

A vádléval szerint Takáts Zoltán dr., a szabadságharc eseményeiből céltudatosan olyan mozzanatok emel ki, melyek a mai viszonyok megfoglyatására irányuló rosszakaratú akként használhatók fel, hogy a monarchia másik állama ellen, az avval fennálló kapcsolat lazítása, vagy megszakítása céljából a magyar nemzeten gyűlöletet és ellenszenvet támasztani alkalmas.

»Ilyenek után — veti fel a cikkírő, — mért tanuljunk mi feledni!? Apáink, testvéreink ott haltak meg a csatákon, vagy az osztrák golyó, vagy a köfél által; a vértanúk vére akkor égbe kiatott bosszuért: és a hőhöz megelégedéssel végezte munkáját, lehet, hogy »nagyságos ur« lett, lehet, hogy olyan czimet kapott, melyért »nagyságos ur« lett. A ki több volt a hőhőrnél, az többet kapott s azok egyikének szobra ott van Budaváran!»

»Pusztuljon el! Vigyék el innen, a hóvárelő!»

»A mi hőseinket bitófára hurcolta az osztrák, s azt kívánja, hogy mi az ő katonáit Gessler kalapja gyanánt tiszteljük és boruljunk le előttük a földre!»

Több hasonló rész után a cikket így fejezi be:

»Es most hozzád fordulok magyarok Istene, hogy riaszd fel álmból, ébreszd fel sebeitől ezt az összegyűrött, szunnyadó nemzetet, sugalj belé isten szikrát, hogy tudjon már egyszer gondolkozni, önts karjába tett-

legfőbb méltóságok elnyerése által ugy kinötte magát, hogy az ország első tekintélyei közé tartozott.

El volt fenébb mondva, hogy a hajduság a bécsi kormány előtt gyűlöl volt és nem is csoda, mert a hol és a mint tőlük telt, annak ellenében működtek. — Volt eset reá, hogy Ausztria szélein kalandozva, a király is ott hagyta Bécsét miattuk. Midőn tehát a törökök — nem kis részben az ő segélyük mellett — az országból kiverettek és Erdély az anyaországgal a régi törvény és szabadalmas ígéréte mellett egyesített: a hajduk csakhamar (1700-ban) Leopold királynak azon kibocsátványával lepettek meg, hogy a fegyver szolgálattól felmentetvén, szabadalmaik megsemmisítetvén, többnyire pénzen szerzett birtokaik urasági és királyi dézma alá vettesenek.

Ekkor elsőben a kir. kamara által foglaltattak el, később pedig 1702-ban Esterházy Pál herceg udornak — ki a hadviselés alatt fizetését ki nem vette — a következő helyek, ugymint: Derecske, Nagy-Kaba, N. Bajom, B. Újfalu, Konyár, Sáránd, H. Bagos M.-Sass, Komádi, Gaborján, Fegyverháza, stb., százezer forintban zalogba adták.

II-ik Rakóczi Ferencz, a Bethlen Gabor-féle udvartartást visszaállítva, a hajdukból Budapest vezérőrnagy alatt egy lovas testőrezredet tartott maga körül. — Ezen ezrednek 1706-ban Remete László fő-, Andorkó Péter pedig alkapitánya volt.

A biharmegyei apró hajdu városok, melyek I-ő Lipót alatt jogaikat veszítették, Rakócziának ajánlották fel szolgáltatukat s alkaptányuk Nanassy László lett, ki 1708-ban az öreg hajdu városokban lett alkaptánygyá.

A felkelés leveretése után Esterházy herceg zalogjoga folytattott 1745-ig, a mikor a hercegi ház a birtokokra királyi adományt nyervén, 1783-ig hol több, hol kevesebb terü szerződés mellett, a hercegség adózói lettek, míg nem végre az ugyanez évben kelt királyi

erőt, juttass ajkaira szót, hadd kiáltsa Kárpátoktól Adriáig:

Pusztuljon el minden, ami nem magyar! Pusztuljon el a Hentzi-szobor!»

Ma volt ez ügyben a végtagyalás a budapesti kir. törvényszéknél Zsitvay Leó elnökelete alatt.

A kir. ügyészséget dr. Geguss Gusztáv kir. ügyész képviselte. A vádlott dr. Takáts Zoltán, védője Visontai Soma dr. kíséretében jelent meg.

A kir. ügyész, jobb ügyhöz méltó szónoki hévvel és kerekdedséggel mondotta el a vádbeszédét. A cikket alattomos cselekedetnek nevezte, mely a szenvedélyt, indulatot s a gyűlöletet akarja felkorbácsolni s mely kompromittálja nemzeti törekvésünket lefelé és felfelé. Ily eszközökkel dolgoznak — fakadt ki szónoklata közben — hogy kiérdemelt lojalitásunkat odafelet (érsd Bécsben) tönkre tegyék. Majd előadta, hogy Takáts Zoltán lázított ama kapcsolat ellen, mely Magyarország és Ausztria között jogilag fenn áll. A kapcsolat — folytatta az ügyész ur közjogi fejtegetéseit — a pragmatica sanctio által a nőgrais kiterjed... (Visontai Soma dr. felé fordulva.) Hiába mosolyog a védő ur!...

Visontai: Azért mosolyogtam, mert nem látom a Hentzi-szoborban a két állam közti kapcsolatot!

Az ügyész végül kéri a cikk írójának elítélését, a ki vakmerő és frivol módon tépi le a félreértések szomorú korszakának szemfedőjét.

Visontai Soma országgyűlési képviselőnek védőbeszéde következett ezután. Azon kezdi, hogy áll a Szechenyi-szobor a nemzeti eszme képe, Deák-szobor a béke jelképe, a honvedek-szobor a nemzeti erő képe. — Itt mindenütt a béke jelképe van. — Itt nem törnek lazítással a kiegyezés ellen, de Ausztriában nincs béke, ott a csehek, antiszemiták stb. — döngöttek a kiegyezést. Az ügyészség az igazság templomába behozta a politikát, mit nem lett volna szabad tennie. A kir. ügyész beszélt a 67-es alap megbontására vonatkozó irányzatról, de a Hentzi-szoborról hallgatott, és ezt ő örömmel konstataja. Vádlottat forradalmárnak mondja, pedig az csak azt írja, hogy vigyék el. A Hentzi szobor nem sírkő. A sírkövet nem bántja a magyar, de e szobor a magyar nemzetre örökké gyalázó lesz, 1882-ben a parlamentben indítványozták a szobor eltávolítását. 1886-ban, mikor Janszky a sírnál és nem is a szobornál volt, a miniszterelnök rosszaságot fejezte ki, a király pedig leiratot intézett, kimondván, hogy senki sincs hivatva a nemzet közérületét bolygítani. Történt az, hogy mikor a kormány megakartá koszoruzni a szobrot, a kormány elbukott.

A Hentzi-szobrot akkor sem akarták megkoszoruzni, mikor azt akarták adni érte, a szomszéd honved-szobor megkoszoruzását. Mit tett Hentzi a védtelen Pestet? Gyujtogatta, pusztította. Esküdtek urak! Önök szüleit, elődeit lövette. De nemcsak Hentzi, hanem Alnoché is a szobor, a ki a lánchidat akarta légbe röptetni. Hát azért jöttünk ide budapesti polgárok, tisztelt esküdték, hogy ezeknek a szobrot koszoruzzuk meg?

A vádlott csak alkalmasabb helyre akarja vinni, azt pedig a merénylet után a miniszterelnök is megígérte.

rendelet folytán állandó és örökös urbéri szerződésre kelle lépniük. Fennhagyva a rendelet ezen elnyomott helységeknek azon j gát, hogy régi szabadalmaikat törvény útján kereshessék, azonban nagyon sokszor e joguk is megtagadtattak.

Megkezdtek a pert e helységek a nagyváradi káptalan s prepostság által elfoglalt M. Pércs és Tepe helységekkel együtt 1797-ben s azt 1848-ig és azután is eredménytelenül folytatván, végre 1855-ban oly egyezsége léptek, hogy földesuri jog elismerésül legelő illetmény és a víz alul szabadul vizek cimen bizonyos mennyiségű földet minden határban örök joggal a hercegi háznak átengedtek.

Ez időben a hercegi ház bukás szélén állván, a derecskei uradalom eladóva tetetett s azt, — mely sok évekre csekély ár mellett volt bére adva, s melyet az eladással megbízottak külön-külön épen nem, de ösveszen egy külföldi társulatnak már-már eladtak, — Tiszsa Kálmán, Mórícz Pál és Lovassy Ferencz vette meg.

A hajduk között még a hercegség uralomra jutásakor is az ingatlan közönségnek találjuk nyomát, ekkor azonban, midőn a szabad be és kikötőzködés a régebb lakosok jogait csorbította, — földének ki-ki birtokában maradván, azokra nézve a nemesi birtokhoz hasonlóan szabad adás-vevés jött köztük szokásba, mit állandóan gyakoroltak.

Mig a hajduk szabadalmaik gyakorlásában voltak, egészen katonai módon, de maguk által választott kapitány és hadnagyai igazgatása alatt éltek, de már 1700-tól minden minden kommunitás vagy republikánus nevezett helységben találunk a hadnagyon kívül bírót is.

A földbirtok közösségének tulajdonítható, hogy a volt hajdu községekben e század közepéig alig volt található oly család, melynek földje ne lett volna.

Ha a budai honvédszobor alakja, az a megebesült magyar harcos, a ki a szabadságot elhullott félisteneket jelképezi, meg tudna elevenedni s ide jönne az igazság templomába, és az a géniusz, mely fölépte áll szárnyaival, önként esküdött urak megérintené, akkor tudom hogy mindnyájan, kivétel nélkül a vádlott részére állnának. Kérem a vádlott felmentését.

A válasz és vizonválasz után az esküdték tanácskozásra vonultak vissza, s nem sokára rá elnökük kihirdette a verdiktet, mely szerint, arra a kérdésre:

1. Foglalták az inkriminált cikkben lázítás?

A felelet: 6 igen, 6 nem.

2. Szerzője Takáts Zoltán dr.?

A felelet: 12 igen.

3. Vétkes-e Takáts Zoltán?

A felelet 6 igen, 6 nem.

Az esküdték szavazata megoszolván, a sajtóbírósg vádlottat felmentette, s az államkinczart 50 frt eljárási költségben marasztalta el.

BELFÖLD.

Ezredéves kiállítás. Az ezredéves kiállítás néprajzi, háziipari és amatőrkiállításai tudvaleg egy külön faluban lesznek kiállítva, melynek építéséhez szombaton fogtak hozzá. A falunak lesz több középülete, temploma, iskolája, községháza és 25 lakóháza, mindenik más mintára építve. A templom kalotaszegi mintára épül, az iskolát a kultuszminiszterium építi és mintaiskola lesz, a községházat pedig a belügyminiszterium építteti, mintaszerűen a közegészségügyi tanács és a községi jegyzők tervezete nyomán. A faluban lesz kiállítva a háziipari és amatőr kiállítás is, melynek védnöke Izabella királyi hercegnő, elsőke pedig herceg Pálffy Miklósné, született Zichy Margit gróné.

A belügyminiszterium, a kiállítás országos bizottságába a maga részéről Bezerédy Viktort külte ki képviselőjéül.

Az egyházközponti törvények végrehajtása. A kormány kebleben az egyházközponti törvények végrehajtását illetőleg az akció kettős irányban folyik. Egyfelől a belügyminiszterium kebleben a polgári anyakönyvvizetés előmunkálataival foglalkoznak, másfelől pedig ugyancsak a belügyminiszterium nagyon gondosan tanulmányoztatja az egyes törvényhatóságokat abbot a szempontból, hogy a végrehajtás minő eshetőségeket helyez kiállításba. A kormány legkevésbé megbízható jelentéseket vett Pozsony, Nyitra és Turócmegegyből. Az ottani fő panok a legnagyobb aggodalmakkal adtak kifejezést s nem egy főispán kétségbeeső színben tünítette fel a helyzetet. A kormány eme jelent-ésk impressziója alatt legközelebb a csendőrikt létszámát emeli fel, gondoskodik arról, hogy átvonulási, vagy egyéb czimen ezekben a megyékben nagyobb számú katonaság tartózkodjék október elejétől kezdve.

KÜLFÖLD.

Az osztrák delegáció ülése. Az osztrák delegáció 5 órai tanácskozás után elfogadta a külügyi költségvetést és ezzel utólért a magyar delegációt. A konvencionális beszédeken kívül az idén sem mondták valami különöset, mert a mit az ifjú csehek s Bianchini mondtak, azt senki sem találhatja különösnek. Ezek az urak csak a klotúr segíthet, a melyet Montecuculi gróf hozott javaslatba.

A miniszterek kihallgatáson. Bécsből jelentik, hogy a király br. Bánffy miniszterelnököt, a ki szombaton reggel érkezett Bécsbe, 10 és fél órákor kihallgatáson fogadta, Bánffy báró ezután meglátogatta Kielmassegg grótot, az osztrák minisztertanács elnökét. A király pénteken délelőtt fél 12 órákor Lukács László pénzügyminisztert hosszabb kihallgatáson fogadta. A pénzügyminiszter folyó ügyéről tett jelentést.

Ujdonságok.

A tanárikör gyűlése. Szombaton délután 5 órákor tartotta évzáró gyűlést a kollégiumban a debreczeni ker. tanári kör. Dóczy Imre elnök megnyitván az ülést, a tagok először is egyhangúan meleg köszönetet szavaztak a város hatóságának, a miért a tornaverseny alkalmán megjelent idegen tanárokat saját vendégül tekintette. — Azután elhatározták, hogy a július hó elején Kassán tartandó országos tanári egyesület közgyűlésére választmányi tagokul Cserhalmi József kegyes-igazgatót és Sinka Sándor ev. ref. fogym tanárt ajánlja. Szóba került, hogy Hermann Ottó kitűnő tudósunk meglátogassa a héten Debreczen városát. A tagok elhatározták, hogy Hermann Ottó megérkezésekor üdvözölni fogják A megérkező tudóst a tanárikar a pályaudvaron fogja várni, a hol Dóczy Imre elnök fog üdvözöl beszédet mondani. Végül dr. Kardos Albert főreáliskolai tanár tartott felolvasást.

»Az új országos tanári nyugdíj-intézetéről.« A felolvasásban különösen azon kérdéseket fejtegette, a melyek a községy vagy felekezeti szolgálatból az állami szolgálatba állépett tanároknak az érdekeire vonatkoznak. Hosszas vita keletkezett a felolvasás után, melynek eredménye az lett, hogy a kör elhatározta,

hogy felterjesztést tesz a központi választmányhoz, egyszersmit megbizta, a felolvasót, hogy a kssai közgyűlésen a debreczeni kerületi tanári kör nevében ez ügyre vonatkozólag formaszertit indítványt adjon be. Az ülés fél 8 órákor ért véget, mely alkalommal a kör tagjainak nagyobb része társas vacsorára gyült egybe az »A r a n y - B i k a « éttermében.

Debreczen város új főmérnöke. Mint a »Magyarország« újságolja gróf Dégenfeld József főispánnak meg van már a jelöltje a 4000 frrtal javadalmazott főmérnöki új állásra, B e r g e r Jenő építész személyében. Hiteles forrásból úgy értesülünk, hogy e kombináció idő előtti.

Kirándulás Bihar Fűredre. Derecskeről írják lapunknak: Csak néhány nap választja el a derecskei turisták társaságát attól az élvezetes kirándulástól, melyet Bihar megye fenyőkoszorúja bérczei közé, Bihar-Fűredre tervezett. — E kirándulás kezdeményezője Fráter Barnabás főszojgábiro, lelkesítő, buzgótló csapat a pedig társas életünk gyujontja a dalárdá, — mely kis egylet, minden öszpróban oda képzeli magát a felhőkbe nyúló Polyeire s zengi lagyan, altatóan a költő emeszepe dalat: »Bérczről visszánéz a vándor, vígan int kies hazájá.« stb. — A magyar alföld honszerető fiaj vonulnak fel e hó 29-én Bihar havasaira, hogy a delibabos rónán tanult hazafias indulókat s búbjájon zengő népdalokat a lelkesedés hevével, az örömtől dagadó kabal vig kedélyével dalolják be a patkós csergezőz-ebe, a bérczei völgyeibe, a fenyvesek zugasába, hadd szállítsák el a remek természetet az örök közvetítő, a hons- s testvérszeretet ama csodító hangjait, ugy a havasi pásztorok kunyhóhoz, mint a völgy lakók csatlád tüzhelyhez. Igazán az öröm lángja to bog minden kiránduló szemében arra a gompolatra, — hogy jó barátok s egymást szerető szívek, kedélyes társaságában mehet Bihar-Fűredre, hol élvezheti a fenyők balzsamos illatát, a havasok üde, tiszta levegőjét, gyönyörködnie ik a hegyes vidék változatos tájképeiben s virágos völgyeiben, szemlelheti a magasba nyuló hegyek komor szikla tetőit, melyen szadzok vikarai törtek meg, elragadtatással csodálhatja a nap sugarait milliárd gyémántként, viszaszóró havasok hótükréit. A mintegy 20-25 tagból álló társaság e hó 28-án délután érkezik N.-Váradra s 29-én a 10 óras vonattal Belényesre, honnan a gyengebb rész kocsin, az edzetebb pedig gyalog vonul fel B.-Fűredre. A csatlakozni akaró tisztas urakat és hölgyeket, örömmel fogadja a társaság. A dalárda utolsó öszpróbája — a Fűreden vasárnap tartandó hangversenyhez, — Váradon 28-án este a »Vöber« szállodában tartatik meg.

ACsoknai-kör 1894-ik évi jelentése, melyet annak idejében egé-z terjedelmében közöltünk, megjelent s hozzá van csatolva a Csoknai-kör tagjainak névsora, a mely szerint az alapító tagok száma 60, a rendes tagok száma pedig 317. A kör tagjai közé tartozik Kossuth Ferencz is.

A csuztozzai csata évfordulóját fényesen ünnepelte meg a 39. gyalogezred. Ma d. e. 10 órákor a róm. kath. templomban Wulafka nagy segédlettel rekviemet tartott, a melyen a 39 gyalogezred két szakasza, továbbá a teljes tisztikar és F u c h s Mór tábornok voltak jelen. A rekviem alatt a gyalogezred zenekara játszott a templomban.

A Debreczenben létesítendő sertés hizláló telep ügyében a gazdasági egyesület választmányáa tegnapi d. e. 10 órákor a városháza n gy tanács termében Váczy János elnöklete látogatott gyűlést tartott. A gyűlés tárgyat kezdte a Debreczenben létesítendő sertés hizláló telep érdekeit képviselő, a mult vasárnapi gyűlésen megbízott 30 tagú bizottság jelentése. A 30 tagú bizottság javasolja, hogy kérjék meg a kormányt és a földmívelési miniszteriumot, hogy mindazon kedvezményeket a melyekkel a kőbányai sertés piac rendelkezik, adja meg a debreczeninek is. Horváth István, előbb jónak látva, ha egy bizottság küldetnek ki, a mely megsejmelné a tüzetesebben a kőbányai és győri sertés hizláló telepeket. Steinfeld Mihály legkorrettebb eljárásnak tartaná azt ha a bizottság egy már egészen kész tervszettel, járulna a kormányhoz. Hosszabb vita után, dr. Király Ferencz indítványára, őt tagból álló szakértő bizottság választott, mely felfogja keresni a kormányt a kért engedély, megadására. A bizottság tagjai lettek: Simonffy Imre, Steinfeld Mihály, Szűcs Mihály, Horváth István, és Kiss Bálint, kik pár nap mulva eljárnak küldetésükben. A szervező bizottság megválasztása után a gyűlés véget ért.

Pótsorozás. A pavilon kaszárnyában július hó 5-én pótsorozás tartatik. A behívottak értesítettnek, hogy okvetlen jelenjenek meg, mivel elmaradás esetén szigoruan fognak büntettetni.

Felhő-szakadás. Napok óta fojtó hőség, ugynevezett »vak meleg« gyötört benünket. A kalendárium-csinálók és időjósok megmondták, hogy ezen időjárásnak vihar lesz a vége. A jövendölés be is teljesedett. Ma d. e. 1/2 11 órákor hirtelen sűrű sötétséggel a föld befedtetet s megindult a záporos, mely csakhamar felhő-szakadássá változott át. Az ucszák pár perc alatt tenger borította. Erélyes rendőrségünk azonnal intézkedett nagy számú csolnokokról, hogy a közlekedés font ne akadalon. — A csolnokok kormányzását ki vállalta volna el más, mint dr. Kola, ki már mindenféle vizekben lubiczkola.

Hirdetm

modványt nyujtott, ben a posta kerthe kéri. A kérvény jkor fog tárgyalatni zönség mint a s hogy a telep ellen veteiseiket irásban pig tegyék meg, u n zarsaik figyelemba

Gyűrű t

czipész mester tege sem utczán Róth An nem látták egymá szelgetni. Róth An emelte a czipész me egnek emelve sultó

Milyen s

Cseresnyés m felhasználta a mag czipész meghatottá járol az aranygyűrű vetlenül elparagott küzdötte a meghat kezeit hogy valóba a leány mondotta, k or aranygyűrűjét tön rendőrkért fu után meg is talált vailotta hogy a g hogy most is nála rendőrkapitányágra

A legna

hangu primadonná pal ezöltt ez a ke kalommal szobájából a királyné szes valemög tele van három esztendősi dette el énekét, ha Sietve nyitotta ki mekkel, meglepetve apróságra, a ki gúl

Kérem

k e m i s m e g n e k á t ?

Bizonyára a legnagyob sikere lehet.

Helyi r

szabó s e g é d. B gazdájától többfe gyűrűt ellopván, me delteett. — O n g Takács János a helyi vasut vasáta gyilkoltnai. Föltett megakadályozták. Ferencz szolnoki a vendéglőben, ellop frt kesz pénzt. A hatoltak ki.

Vásár. Rendőrfőkapitánya szerint a »nagy sár június hó 27-én

Munkak

munkakiállítás na ja a közönség. Az mek közli munkák Különösen gyönyörű fehérbatizt szöve vüli finom rajzok és sa György rajztaná nyokkal. Igen csine Békéssy Berta, Ré Miklóssy Anna, Ju Nagy Emma, Hoffmá rad Ráriska, Schöblán, Molnár Ionka, Irén és Kapézi Em is nyitva lesz.

Makóp érte

— Halja maga maga szerelmen lehet. — Miért nagyj ijedten. — Elszótam le. — Nem; de a t

A fölg

nyocznas evkebe Verhovay Gyula, a hasznót hajbottt gy földbirtokos lett Cs most mégis beleker rese bosszuból rágyt elfojtottak mielőtt volna. — A bossz került.

A budape

lába (VIII. ker. beiratások szeptemb tanak. Az intézetben azok a 15 éves polgári iskola, gy négy alsó osztályba ványt nyertek azon az ipariskola első képezik; ezek a ma algebra, mértan és gédek és mindazok, kiánt ismeretben kellő késültséget tanulókul felvételné azok, kik az iparos zett iskola három é és legalább jó osztá tovább, kik a meg lően igazolják. Áltá belepni kívánó néve szakcsoprtbeii ipar latot szerzett, de nyári szünidő alatt,

terjesztést tesz a központi választás... az egyszerű megbita, a felolvasót...

Debreczen város új főmérnöke... Magyarországi uszágja gróf Dégen...

Kirándulás Bihar Füredre... gróf újak lapunknak: Csak néhány nap...

A legnyugodtabb siker... Gyönyörű hangu primadonnákkal történt meg...

Lövészet... A f. hó 23-án tartott lövészet...

Elvesztett... tegnap este a cirkszobban egy piksis...

Nyilvános köszönet és nyugtató... Az iparos iskolai ösztöndíj gyarapításához...

Helyi rövid hírek... Tolvaj szabó segéd Bister Ferencz...

Vásár... Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitánya...

Munkakiallítás... A nőipariskola munkakiallítását napoként...

Mások értéke... Halja maga, Anna, a pesenye után...

Fölgyújtott Verhovay... A nyocsvanas evéken olyan sokat emlegetett...

A budapesti állami ipariskolába... (VIII. ker. Nepszínház-utca 8. sz.)...

A függetlenségi párt nyári táncvigalma... tegnap este tartott meg a Margit-fürdő...

akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen... Az intézetnek öt szakosztálya van...

Debreczeni Kossut-szoborra... A következő adakozások folytak be...

Lövészet... A f. hó 23-án tartott lövészet...

Elvesztett... tegnap este a cirkszobban egy piksis...

Nyilvános köszönet és nyugtató... Az iparos iskolai ösztöndíj gyarapításához...

Helyi rövid hírek... Tolvaj szabó segéd Bister Ferencz...

Vásár... Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitánya...

Munkakiallítás... A nőipariskola munkakiallítását napoként...

Mások értéke... Halja maga, Anna, a pesenye után...

Fölgyújtott Verhovay... A nyocsvanas evéken olyan sokat emlegetett...

A budapesti állami ipariskolába... (VIII. ker. Nepszínház-utca 8. sz.)...

A függetlenségi párt nyári táncvigalma... tegnap este tartott meg a Margit-fürdő...

Értéktözsdei hetiszemle... Budapest, 1895. június 21.

Budapesti gabonatózsde... Hivatalos jegyzések június 22. — Buza öszre 7.05...

az utóbbi napok... a központi választás... az egyszerű megbita...

Debreczen város új főmérnöke... Magyarországi uszágja gróf Dégen...

Kirándulás Bihar Füredre... gróf újak lapunknak: Csak néhány nap...

A legnyugodtabb siker... Gyönyörű hangu primadonnákkal történt meg...

Lövészet... A f. hó 23-án tartott lövészet...

Elvesztett... tegnap este a cirkszobban egy piksis...

Nyilvános köszönet és nyugtató... Az iparos iskolai ösztöndíj gyarapításához...

Helyi rövid hírek... Tolvaj szabó segéd Bister Ferencz...

Vásár... Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitánya...

Munkakiallítás... A nőipariskola munkakiallítását napoként...

Mások értéke... Halja maga, Anna, a pesenye után...

Fölgyújtott Verhovay... A nyocsvanas evéken olyan sokat emlegetett...

A budapesti állami ipariskolába... (VIII. ker. Nepszínház-utca 8. sz.)...

A függetlenségi párt nyári táncvigalma... tegnap este tartott meg a Margit-fürdő...

az utóbbi napok... a központi választás... az egyszerű megbita...

Debreczen város új főmérnöke... Magyarországi uszágja gróf Dégen...

Kirándulás Bihar Füredre... gróf újak lapunknak: Csak néhány nap...

A legnyugodtabb siker... Gyönyörű hangu primadonnákkal történt meg...

Lövészet... A f. hó 23-án tartott lövészet...

Elvesztett... tegnap este a cirkszobban egy piksis...

Nyilvános köszönet és nyugtató... Az iparos iskolai ösztöndíj gyarapításához...

Helyi rövid hírek... Tolvaj szabó segéd Bister Ferencz...

Vásár... Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitánya...

Munkakiallítás... A nőipariskola munkakiallítását napoként...

Mások értéke... Halja maga, Anna, a pesenye után...

Fölgyújtott Verhovay... A nyocsvanas evéken olyan sokat emlegetett...

A budapesti állami ipariskolába... (VIII. ker. Nepszínház-utca 8. sz.)...

A függetlenségi párt nyári táncvigalma... tegnap este tartott meg a Margit-fürdő...

az utóbbi napok... a központi választás... az egyszerű megbita...

Debreczen város új főmérnöke... Magyarországi uszágja gróf Dégen...

Kirándulás Bihar Füredre... gróf újak lapunknak: Csak néhány nap...

A legnyugodtabb siker... Gyönyörű hangu primadonnákkal történt meg...

Lövészet... A f. hó 23-án tartott lövészet...

Elvesztett... tegnap este a cirkszobban egy piksis...

Nyilvános köszönet és nyugtató... Az iparos iskolai ösztöndíj gyarapításához...

Helyi rövid hírek... Tolvaj szabó segéd Bister Ferencz...

Vásár... Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitánya...

Munkakiallítás... A nőipariskola munkakiallítását napoként...

Mások értéke... Halja maga, Anna, a pesenye után...

Fölgyújtott Verhovay... A nyocsvanas evéken olyan sokat emlegetett...

A budapesti állami ipariskolába... (VIII. ker. Nepszínház-utca 8. sz.)...

A függetlenségi párt nyári táncvigalma... tegnap este tartott meg a Margit-fürdő...

az utóbbi napok... a központi választás... az egyszerű megbita...

Debreczen város új főmérnöke... Magyarországi uszágja gróf Dégen...

Kirándulás Bihar Füredre... gróf újak lapunknak: Csak néhány nap...

A legnyugodtabb siker... Gyönyörű hangu primadonnákkal történt meg...

Lövészet... A f. hó 23-án tartott lövészet...

Elvesztett... tegnap este a cirkszobban egy piksis...

Nyilvános köszönet és nyugtató... Az iparos iskolai ösztöndíj gyarapításához...

Helyi rövid hírek... Tolvaj szabó segéd Bister Ferencz...

Vásár... Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitánya...

Munkakiallítás... A nőipariskola munkakiallítását napoként...

Mások értéke... Halja maga, Anna, a pesenye után...

Fölgyújtott Verhovay... A nyocsvanas evéken olyan sokat emlegetett...

A budapesti állami ipariskolába... (VIII. ker. Nepszínház-utca 8. sz.)...

A függetlenségi párt nyári táncvigalma... tegnap este tartott meg a Margit-fürdő...

az utóbbi napok... a központi választás... az egyszerű megbita...

Debreczen város új főmérnöke... Magyarországi uszágja gróf Dégen...

Kirándulás Bihar Füredre... gróf újak lapunknak: Csak néhány nap...

A legnyugodtabb siker... Gyönyörű hangu primadonnákkal történt meg...

Lövészet... A f. hó 23-án tartott lövészet...

Elvesztett... tegnap este a cirkszobban egy piksis...

Nyilvános köszönet és nyugtató... Az iparos iskolai ösztöndíj gyarapításához...

Helyi rövid hírek... Tolvaj szabó segéd Bister Ferencz...

Vásár... Debreczen szab. kir. város rendőrfőkapitánya...

Munkakiallítás... A nőipariskola munkakiallítását napoként...

Mások értéke... Halja maga, Anna, a pesenye után...

Fölgyújtott Verhovay... A nyocsvanas evéken olyan sokat emlegetett...

A budapesti állami ipariskolába... (VIII. ker. Nepszínház-utca 8. sz.)...

A függetlenségi párt nyári táncvigalma... tegnap este tartott meg a Margit-fürdő...

VASUTI MENETREND.

1895. május hó 1-től.

(Egységes vasúti zóna-idő szerint.)

Debrecenből indul:

Budapest-felől gyorsvonat	reggel 8 ó. 40 p.
Budapest-Nagyvárad felé	délután 12 ó. 36 p.
P.-Ladány-Nagyvárad felé)	este 10 ó. 31 p.
	délután 3 ó. 48 p.
	minden kedden déli 12 p.
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.	este 8 ó. 15 p.
Szatmár-M. Sziget felé	délután 4 ó. 07 p.
Szatmár-M. Sziget felé	este 8 ó. — p.
	éjjel 3 ó. 05 p.
Csak Szatmárig	reggel 5 ó. 15 p.
Miskolcz-Kassa felé)	reggel 8 ó. 25 p.
Miskolcz-Kassa felé)	este 8 ó. 05 p.
Szerencs-S. A. U.—Kassa felé d. u.	4 ó. 02 p.
H.-Bössörmény-B.-Szt.-M. felé máv-ról	reggel 5 ó. 48 p.
	vásártérrel 6 ó. 04 p.
	máv-ról délután 3 ó. 57 p.
	vásártérrel 4 ó. 10 p.
F.-Abony felé máv-ról	reggel 5 ó. 00 p.
	vásártérrel 5 ó. 13 p.
Ohat-Köcs-Polgár felé máv-ról d. e.	4 ó. 12 p.
	vásártérrel d. u. 4 ó. 22 p.
Derecske-Hagy-Léta felé r. 8 ó. 35 p. és d. u. 4 ó. 17 p.	
	P.-Ladánytól gyorsvonat.
	Közvetlen kocsijun. 15-től szept. 15. Kassára
	Közvetlen kocsijun. Miskolczon át Budapestre.

Budapestre érkezik:

a reggel 8 ó. 40 p.-kor ind. gy. v.	délután 1 ó. 50 p.
a déli 12 ó. 36 p. sz. v.	este 8 ó. 10 p.
az este 10 ó. 31 p. reggel	5 ó. 45 p.

Budapestről-Debrecenbe indul:

a d. u. 3 ó. 47 p.-kor érk. személy v.	reggel 9 ó. 40 p.
az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u.	2 ó. 15 p.
az éjjel 2 ó. 40 p. Személy-vonat este	7 ó. 05 p.
a 2 ó. 40 p. sz. v. (Püspökádnányig	gy. v. átszállással) este 9 ó. 15 p.

Debrecenbe érkezik:

Budapest-Nagyvárad felől	délután 3 ó. 47 p.
	gyorsvonat este 7 ó. 09 p.
	éjjel 7 ó. 41 p.
N.-Várad-P.-Ladány	reggel 2 ó. 40 p.
Gsak P.-Ladánytól	reggel 4 ó. 55 p.
M.-Sziget-Szatmár felől	reggel 7 ó. 50 p.
	délután 12 ó. 16 p.
	este 10 ó. 16 p.
Csak Szatmárról	este 7 ó. 45 p.
Kassa-Miskolcz felől)	reggel 8 ó. 07 p.
Kassa-S. A. Ujhely-Szerencs felől	déli 12 ó. 21 p.
Kassa-Miskolcz felől	este 7 ó. 40 p.
B.-Sz-M.—H.-Bösször. felől vásártérre	reggel 8 ó. 09 p.
	máv-ra 9 ó. 17 p.
	vásártérre este 6 ó. 35 p.
	máv-ra este 6 ó. 41 p.
F.-Abony felől vásártérre délután	5 ó. 21 p.
Füzes-Abony felől r. felől vásás	5 ó. 30 p.
	m. á. v.-hoz 5 ó. 30 p.
Ohat-Köcs-Polgár	vásártérre reggel 7 ó. 50 p.
	m. á. v.-hoz 3 ó. 18 p.
Derecske-Nagy-Léta felől r. 7 ó. 25 p. d. u. 3 ó. 18 p.	

¹⁾ Közvetlen kocsijun. Bp-ről Miskolczon át.
²⁾ Közvetlen kocsijun. (jun. 15-től szept. 15.) Kassáról.
 Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
 Felelőszerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
 Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
 (Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

290/1895. V.

Árverési hirdetmény.

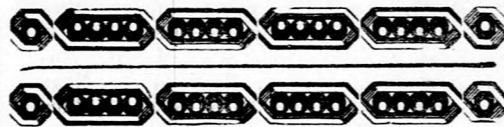
A derecskei kir. járásbírósnak 1917/895. P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Lusztig Károly budapesti kereskedő czég részére Spitzer József és Weisz Jakab m.-pályii lakostól 83 frt 75 kr tőke, ennek 1895. Márcz. hó 5-től számítandó 6% kamatai, eddig bírólilag megállapított 35 frt 50 kr költőség, és a felmerülendő költségek erejéig 1894 évi július hó 10-ik napján bírólilag le- és felülfoglalt és 500 frtra becsült szobabutorok, gazdasági eszközök és tehenekekből álló ingóságok **1895. évi július hó 3-ik napján délelőtt 10 órakor** kezdetét veendő és M.-Pályiban alperesek lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet igénylőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Derecskén 1895. évi június hó 18-án.

Oláh Géza

bírói kiküldött.

(264)

**Hirdetéseket
 jutányos áron fogad el a
 „DEBRECZEN“
 kiadóhivatala**

Csanak-ház 1828. sz.

SCHLICK -féle vasöntöde- és gépgyár-részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: Városi iroda és raktár:
 VI. ker., külső váczí-ut 29—35. Podmaniczky-utca 14.
Gőz- és járgány cséplőkészületek,
 számos első díjjal kitünt. **SCHLICK**-féle szab. 2 és 3 vasú ekék,
MÉLYÍTŐ ÉS EGYETEMES ACZEL-EKÉK, 181.
 eredeti SCHLICK: és VIDATS-féle
 egyvasú ekék, talajmívelő eszközök
 valamint
Schlich-féle szabadalmazott
„HALADÁS“
 sorbavető-gépek.
 Takarmánykészítő gépek, darálók őrlőmalmok és mindenemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kéveket és marokrakó arató-gépek és fűkaszáló-gépek szállítható mezői vasutak stb.
 Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Arjegyzők ingyen és bérmentve.

STAHEL és LENNER Budapest,
 Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. szám, Margithid és nyugoti pályaudvar közt:

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:
Trieurök: a konkoly és búkkönynek a buza árpa vagy rozs közüli kiválasztására.
Trieurök: a zabnak vagy árpának a buza közüli és a gömbölyű magvak kiválasztására.
Lencsetisztító és osztályozó-Trieurök: az árpa, kiválasztására és a lencse osztályozására.
Osztályozó-Trieurök:
Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek minden g-bonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökre átalakítását.
Malom-Trieurhengerek vagy burkolati, lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti anyagban ipari vagy gazdasági célokra.
Arjegyzők vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek. (122.)

„DEBRECZEN“ NYOMDÁJA
 (FÓTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)
 teljesen ujjonnan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:
takarékpénztári, kereskedelmi
 ügyvédi és községi nyomtatványokat.
 Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT:
 Gyászjelentéseket, bál- és lakodalmi meghívokat.
ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,
TANCSZRENDEKET és ÉTLAPOKAT.
 Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések **ERDÉLYI ISTVÁN** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a
„DEBRECZEN“,
 és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ“ is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Izléses kiállítás!
 Jutányos árak!

Hirdetéseket a „DEBRECZEN“ czimű lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZÁMLÁKAT, ROVATOZOTT IVMKET, NÉVJEGYEKET,
 bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,
 MINDENMŰ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET.
 Vidék megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

POLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással
jutányos árakon.
 Birósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.
 Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettetnek.

XXVII. évf.

Előzetes...
 helyben, vagy postán...
 Egész évre...
 Félévre...
 Negyedévre...
 Egy óra...
 Egyes szám...
 A lap szellemi részét illetően...
 Eredeti...
 Felelős...
 és a kiadóhivatalban...
 (szállt.)

Az iskola

Az iskolai...
 sítők megjelenés...
 újra bevezetődött...
 évvel leszámolt...
 után egy másik...
 jön meg; azok...
 vizsgálatot is...
 alma mater...
 nesen — a leg...
 iskolába — az...
 meg neki fog...
 nak és tanul...
 — egyre más...
 ket, néha maga...
 bennök. S nem...
 unottan vágja...
 ismét csak vissz...
 nulti kell.

De hát miér...
 Erre csak a...
 azért, mert tan...
 nem lehet. Ma...
 a honoratiornak...
 csakugyan tanul...
 zolják, hogy tan...
 nem könnyen jut...
 honoratiornal...
 szánt időben, ta...
 érintkezések köz...
 mereteit, valami...
 munkája után k...
 magát, illetve...
 hogy valami...
 takból.

S mit látun...
 tanulmányu, láza...
 Stréberséget...
 Igen, látjuk...
 sem unhatott jó...
 munkába, mert...
 sem fogott, talá...
 kell hozzákezeni...
 kedélytel nézte...
 aggodalom daczár...
 vesztésig küzdő...
 minek lehetne az i...

A „DEBRECZ...
 Len...

A homályba b...
 finom levendula illat...
 asszony.

Nesztelenül, mi...
 gár, ereszkedett lelk...
 gyuladt a sötétben...
 gíg reszketett szíven.

Könyektől csillo...
 bontakozott a boldog...
 képe. Érezni véli ver...
 lobbanását, lelkében...
 sággal, véget nem ér...
 tatva, illetve egyko...
 annak az embernek...
 országga változtatni i...

Csodálatos szép...
 árasztó napja volt...
 pusztá, rideg, önző...
 meleg puha kis fesz...
 lyen oda temette mag...
 és gyenge pirba boru...
 vart hangon beszélt...
 ról, meglegedésről s...
 világot!

Bóhó gyermek...
 Boldog volt nagyon...
 bizonytalanul reszket...
 madárdal, a finom er...
 zizegése, mind csak...
 relemről beszélt s vé...
 tatta eszébe.

Egy májusi nap...
 boldogságának. Még...
 napra is, a melyen t...